

[Indenrigsministeren.]

de to Afsnit, jeg her har omtalt, og Forslaget i dets Helhed.

Formanden: Jeg giver herefter Ordet til Landbrugsministeren.

Landbrugsministeren (Bordning): Gennemførelsen af første Afsnit af det foreliggende Lovforslag vil være ensbetydende med, at for Fremtiden bliver Renten af Førsteprioriteter i samtlige Landbrugsejendomme 4 pCt., og Gennemførelsen af det andet Afsnit er ensbetydende med, at Renten nedsættes fra 4 pCt. til 2,7 pCt., altsaa med 1,3 pCt., for alle Landmænd, som har en Gæld, der er mindst lige saa stor som Ejendoms-skylden. Dette vil selvfølgelig være en betydelig Hjælp for alle de Landmænd, der ikke har væsentlig mere Gæld, end hvad der svarer til Ejendomsskylden, men tilbage bliver der en Række Landmænd, der har en endnu større Gældsbyrde, end der her er Tale om.

Afsnit III i Lovforslaget indeholder derfor Bestemmelser, som gaar ud paa at lette Gældsbyrden for disse Landmænd. I Henhold til Gældssaneringsudvalgets Op-gørelse er deres Antal skønsmæssigt anslaaet til ca. 135 000, det vil sige $\frac{2}{3}$ af samtlige Landmænd, regner man med, har mere Gæld, end der kan forrentes i Øjeblikket, og Beløbet, det drejer sig om for disse Landmænds Vedkommende, er 800 Mill. Kr. — der altsaa ligger ud over Forrentningsværdien. I Gældssaneringsudvalgets Betænkning findes der ogsaa Oplysning om, at man beregner Forskellen mellem Forrentningsværdien og Handelsværdien til ca. 30 pCt. Ved Bestemmelserne i Afsnit II om 1,3 pCt. Rentelettelse ophæves denne Forskel, idet disse 1,3 pCt. betyder en Lettelse for $\frac{1}{3}$ af den Gældsbyrde, der hviler paa Ejendommen inden for Ejendomsskyldværdien, og da den bortfalder ved Ejerskifte, vil det jo sige, at der ikke kan ske nogen Prisstigning ved denne Rentelettelse. Paa denne Maade ophæves i hvert Fald tilnærmelsesvis den Forskel, der nu er mellem Handelsværdien og Forrentningsværdien. Hvis de to første Afsnit gennemføres, bliver Antallet af de Landmænd, som har mere Gæld, end Ejendommen kan forrente, reduceret fra $\frac{2}{3}$ ned til 42 pCt., efter hvad Gældssaneringsudvalget oplyser, det vil sige med 50 000 Landmænd, saa at man kommer ned paa et Antal af 85 000. Og det er disse 85 000 Landmænd, som er interesserede i, at Bestemmelserne i Afsnit III gennemføres. Det Beløb, som ligger uden for Værdigræn-

sen, naar Bestemmelserne i Afsnit II om en Rentelettelse med 1,3 pCt. gennemføres, reduceres fra 800 Mill. Kr. til 200 Mill. Kr.

Moratoriebestemmelserne i Afsnit III er udarbejdede i Ministeriet paa Grundlag af den nugældende Lov, Nr. 364 af 18. December 1933, med Indføjelse af en Række Ændringer, som er i Overensstemmelse med de Bemærkninger, Gældssaneringsudvalget har gjort angaaende Akkord- og Moratorie-lovgivningen, og tillige er der taget et meget stort Hensyn til det Forslag, som er udarbejdet af Professor Vinding Kruse.

Formaalet med dette Afsnit af Lovforslaget er først og fremmest at bevare Bedrifter for dygtige og stræbsomme Landmænd, som hører til den Kategori, der har mere Gæld, end Ejendommen kan forrente, selv efter at Afsnit 1 og Afsnit 2 er gennemført, og tillige at sikre de Kreditorer, som har Penge til gode ud over Værdigrænsen, saa meget, som Ejendommen kan indbringe ved Ejerskifte. Hidtil har Forskellen mellem Handelsværdien og Forrentningsværdien som bekendt vanskeliggjort dette Arbejde overordentlig meget. Det har i Virkeligheden været umuligt at opfylde begge Formaal, paa den ene Side at værgø Landmændene imod at komme bort fra deres Hjem og sikre dem, at de kun skal forrente det Beløb, der kan forrentes — paa den anden Side samtidig sikre, at Kreditorerne faar det Beløb Ejendommen kan indbringe ved Salg eller maa lade Beløbene indefryse. Det har ikke været muligt at gennemføre begge Formaal, idet der har været den store Forskel mellem Handelsværdien og Forrentningsværdien. Den 1,3 pCt. Rentelettelse fjerner nu imidlertid denne Forskel omtrent fuldstændigt, idet den, som jeg allerede har nævnt, bortfalder ved Ejerskifte. Den udækkede Gæld, der er tilbage, bliver, som jeg har oplyst, formindsket med 75 pCt., nemlig fra 800 Mill. Kr. til 200 Mill. Kr., og det bliver betydeligt lettere at gennemføre disse Moratoriebestemmelser, naar det kommer til at dreje sig om dette mindre Beløb; der vil altsaa ikke tabes saa stort et Beløb, som der ellers vilde.

Opgørelse mellem Kreditor og Debitor, saaledes som den foreslaas i dette Afsnit, følger i Hovedsagen det Princip, som Professor Vinding Kruse har givet Udtryk i sit Forslag, idet der, om jeg saa maa sige, afholdes en privat Auktion mellem Parterne, Debitor og Kreditor, for at faa fastsat Grænsen mellem det Beløb, som i Fremtiden skal forrentes, og det Beløb, der gives Moratorium for. Kreditorerne maa vælge mellem Indefrysning i 5 Aar eller Overtagelse af Ejendommen paa visse Vilkaar. Dog foreslaas